

PAS PÅ MELDRØJER I ØKOLOGISK RUG TIL KVÆG

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Toksiner fra meldrøjer er giftige, og kvæg bør ikke fodres med rug, som indeholder mere end 500 ppm meldrøjer. Det svarer til 7-18 meldrøjerkerner per kilo rug

I høsten 2019 er der rapporteret og hyppig forekomst af meldrøjer i økologisk dyrket rug, og det giver særlig grund til fokus på at undgå fodring med inficerede partier.

MELDRØJER DANNES I MARKEN

Rug inficeres under blomstring af vindbårne svampesporer, som stammer fra specifikke svampe (C. Purpurea og C. Paspali). Svampene er vidt udbredt i naturen og på vedvarende græsarealer. I stedet for normale kerner danner inficerede blomster mørke meldrøjerkerner, som kan blive 2-4 centimeter lange.

Hybridrug er mere modtagelig for angreb af meldrøjer fordi den blomstrer længere end traditionelle rugsorter. Forebyggelse kan ske ved at undgå for lave udsædsmængder i vinterrug.

FORGIFTNING AF KVÆG MED ALKALOIDER

Forgiftning ved fodring med meldrøjeinficerede partier skyldes en gruppe svampetoksiner kaldet alkaloider. Det drejer sig om stofferne ergotamin og ergomentrin.

Meldrøjer-toksin har en sammentrækkende effekt i små arterier, og det betyder lav eller manglende blodforsyning til kroppens ekstremiteter. Kronisk forgiftning kan derfor medføre, at væv med lav blodforsyning så som spidsen af ørerne eller spidsen af halen kan visne hen og falde af. En nedsat blodforsyning til klovene kan også betyde løsning og tab af klovkapsel.

Nedsat ædelyst, diarré og lavere ydelse er også beskrevet som tidlige symptomer på forgiftning af kvæg med melldrøjer-toksin

RENSNING MULIGT NED TIL 500 PPM

Ved fodring til kvæg anbefaler SEGES et maksimalt indhold af melldrøjer i rug på 500 ppm, som er den grænse der kan renses ned til. Foderstofloven tillader dog fodring af partier med op til 1000 ppm.

Frarensning af melldrøjerkerne hos en foderstoffabrik kan fjerne 80 procent af de inficerede kerner, men der vil typisk være sorte kerner tilbage med samme størrelse som rugkerner. 500 ppm svarer til 7-18 melldrøjerkerner per kilo rug.

Ved fodring til kvæg anbefaler SEGES et maksimalt indhold af melldrøjer i rug på 500 ppm, samt at inficerede partier bliver renses ned til denne grænse.

HENVISNINGER:

https://www.landbrugsinfo.dk/Landmanddk/Kvaeg/Sider/151002-Hold-oeje-med-meldroejer-i-foderrug-til-kvaeg_2272.aspx

<https://svineproduktion.dk/viden/i-stalden/foder/foderkvalitet/svampetoksiner>